

De heer N. de Jong
Per email verstuurd
Lokaal Belang Alphen

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaanrijn.nl
Website: www.alphenaanrijn.nl

Zaaknummer
3064406

Datum
21 februari 2023

Contactpersoon
A.M.W. Silvertand

Team Duurzaamheid en Economie

Onderwerp
Artikel 40 vragen windturbines Spookverlaat
Alphen fractie LBA

Geachte heer de Jong,

Wij hebben uw brief d.d. 9 januari 2023 ontvangen waarin u vragen stelt over de windturbines aan het Spookverlaat in Alphen aan den Rijn. Onderstaand treft u de beantwoording aan van uw vragen.

Wie is momenteel eigenaar van deze 4 windturbines?

Dit is Windpark Rijnwoude B.V., KvK 05078870, vestigingsnummer: 000018603262, Rietveldstraat 14, 8013 RW Zwolle (bron: Kamer van Koophandel).

Is het college het met LBA eens dat, gezien de recente gebeurtenissen, er voldoende reden is tot bezorgdheid en om die reden de staat van de windturbines, de locatie en in kaart brengen van de mogelijke gevaren prioriteit of op zijn minst (hernieuwde) aandacht verdient?

Het college is het met LBA eens dat incidenten impact op de samenleving hebben en zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Echter de hier geplaatste windturbines zijn van een ander merk en type dan de windturbine waar het incident heeft plaatsgevonden.

De windturbines bij Alphen a/d Rijn langs de N11 voldoen aan de meest recente veiligheidseisen zoals vastgelegd in de internationale richtlijn voor het ontwerp en gebruik van windturbines, de IEC 61400-1. De turbines zijn medio 2007 in gebruik genomen en het beschikbare (veiligheids)certificaat heeft een geldigheid vanaf in bedrijfname van 20 jaar.

In het geval de turbines langer dan 20 jaar worden geëxploiteerd dient een zogenoemde leeftijdsverlenging te worden aangevraagd. Alle componenten en ontwerpeisen worden dan getoetst en afhankelijk van de toestand en vermoeidheid van de constructie kan een nieuw certificaat voor verlenging van de exploitatieduur worden afgegeven. Deze certificering mag enkel door hiervoor geaccrediteerde zeer specialistische bedrijven worden gedaan. Indien van toepassing zal de Omgevingsdienst dit controleren. Zonder hercertificering zullen de turbines stil moeten worden gezet medio 2027.

Heeft de gemeente in het verleden mogelijke accumulatie van gevaren in kaart gebracht en wat was hier de uitkomst van? Indien dit niet gedaan is, hoe kijkt het college naar deze mogelijke gevaren nu het steeds vaker voorkomt en daarmee steeds waarschijnlijker wordt dat zowel oude, maar zelfs nieuwe windturbines catastrofaal falen?

In verband met de bijzondere ligging van de gasleiding A-515 tussen Woerden en Leiden is er een risicoanalyse¹ uitgevoerd in 2015. Door de bodemgesteldheid ter plaatse is de gasleiding in het verleden voor een deel aangelegd in een zogenaamde 'half-halfligging'. Dit houdt in dat de bovenkant van de leiding hoger ligt dan het omringende maaiveld, en is afgedekt met een kleilaag (terp). Daarom is voor deze gasleiding een aparte risicoanalyse uitgevoerd. De windturbines Spookverlaat zijn meegenomen in deze risicoanalyse, omdat bij falen van de windturbines de gasleiding geraakt zou kunnen worden. De risicocontouren van de gasleiding kunnen hierdoor toenemen. Uit de resultaten blijkt dat de wettelijke grenswaarde niet wordt overschreden (er bevinden zich geen 'kwetsbare objecten' binnen de zogenaamde plaatsgebonden risicocontour 10-6).

Wat is er bekend bij het college over het vrijkomen van relatief veel (kankerverwekkende) microplastics en fijnstof zoals Bisfenol A en is er bekend wat de situatie en eventuele schade is met betrekking tot deze 4 windturbines en de omgeving?

Het RIVM heeft een quickscan uitgevoerd om inzicht te krijgen in emissies van chemische stoffen bij windturbines op zee. Voor windturbines op land zijn geen studies over risico's van gevaarlijke stoffen van overheidsinstellingen bekend. De conclusie is dat 'er een kans is op emissies van stoffen', met name van corrosiebeschermings-systemen (coatings, opofferingsmetalen) van de monopile (heipaal), slijtage van windbladen en SF6.

De situatie bij Spookverlaat is echter niet vergelijkbaar met die van windturbines op zee. De weersomstandigheden zijn anders en ook ontbreekt in Spookverlaat de corrosieve invloed van zeewater. Het RIVM heeft nader onderzoek naar emissies van risicovolle stoffen uit windturbines aanbevolen. De uitkomsten daarvan zijn nog niet beschikbaar.

¹ 'Kwantitatieve Risicoanalyse Gastransportleiding A-515', N.V. Nederlandse Gasunie, 17 juni 2015, Report No.: GCS.74106766

Hoe is de aansprakelijkheid geregeld voor eventuele (gezondheids)schade tussen de eigenaar van de windturbines en de gemeente?

De turbines vallen onder de werkingssfeer van de Wet Milieubeheer en dan weer onder het Activiteitenbesluit Milieubeheer. De windturbines zijn eigendom van een particulier bedrijf dat op basis van de hiervoor geldende wetgeving bij een incident verantwoordelijk is voor eventueel optredende schade. De gemeente is hier geen partij. Wel moet de gemeente vanuit haar wettelijke taken toezicht houden op de naleving van de (milieu)regels. Dit gebeurt via de Omgevingsdienst Midden Holland.

Zijn de huidige eigenaar en gemeente voldoende verzekerd voor alle mogelijke gevaren en gevolgen met betrekking tot deze 4 windturbines?

De eigenaar beschikt over een machinebreukverzekering alsmede een aansprakelijkheidsverzekering die schade in het geval van incidenten dekken. Dat geldt ook voor het geval zich een buitengewoon voorval voordoet. De gemeente is hier geen partij.

Welke eventuele aansprakelijkheidsrisico's ziet het college voor de Gemeente Alphen aan den Rijn?

Omdat het zich hier om een particulier bedrijf handelt is de gemeente geen partij in deze. Elk bedrijf heeft zich aan de hiervoor geldende regels te houden en zich afdoende te verzekeren. Dat geldt voor alle bedrijven in onze gemeente en daarbuiten. De gemeente heeft een controlerende en toetsende taak. Deze ligt in dit geval bij de Omgevingsdienst die deze uitoefent. De Omgevingsdienst heeft de (veiligheids)certificaten voor deze windturbines opgevraagd. Deze zijn ook in 2007 als onderdeel van de vergunningen-procedure reeds overlegd. Anders had er geen (bouw)vergunning voor de windturbines kunnen worden afgegeven.

Wie is er verantwoordelijk voor het onderhoud, maar vooral ook op het toezicht van het onderhoud en is de gemeente, als eindverantwoordelijke voor de veiligheid van de inwoners, voldoende en recent op de hoogte van het onderhoud, huidige staat en gebreken?

Specialisten pleiten al jaren voor een onafhankelijk instituut voor controle op onderhoud en de staat van windturbines. Is het college van mening dat er bij de controle op het toezicht en onderhoud van deze 4 windturbines voldoende sprake is van onpartijdigheid of "keurt de slager zijn eigen vlees"?

De inrichtinghouder, in dit geval 'Windpark Rijnwoude B.V.', is verantwoordelijk voor het onderhoud. In het Activiteitenbesluit en de daar bijhorende Activiteitenregeling, waar namens de gemeente de Omgevingsdienst Midden Holland toezicht houdt op naleving van de regels, staan regels gesteld met betrekking tot noodzakelijke beveiligingen, onderhoud en reparaties. Ook staat hierin wat er gedaan moet worden indien geconstateerd of indien het redelijk vermoeden bestaat

dat een onderdeel of onderdelen van de windturbine een gebrek bezitten, waardoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is. De laatste periodieke controle van het windpark was in 2021. Voor 2023 staat er opnieuw een periodieke controle gepland, conform de 'Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving ODMH 2023–2026' (Nota VTH).

LBA leest en hoort dat na ongeveer 20 jaar er een verhoogd risico is met betrekking tot problemen en technische achteruitgang van windturbines in het algemeen.

- **Is er door de Gemeente Alphen aan den Rijn een (maximale) termijn gesteld in de vergunningsverlening dat deze 4 windturbines in bedrijf mogen blijven?**

Nee, zoals in het antwoord op de vorige vraag is aangegeven is het wettelijk kader vanuit milieu het Activiteitenbesluit en de daar bijhorende Activiteitenregeling. Hierin zijn geen harde termijnen gesteld wat betreft levensduur.

- **Welke factoren/risicocalculatie worden er gebruikt voor afwegingen m.b.t. vervanging van onderdelen etc.? Wordt hierbij bijvoorbeeld rekening gehouden met veroudering van de installaties en daarmee versnelde deterioratie van onderdelen? Is het college voldoende op de hoogte van deze afwegingen?**

In de Activiteitenregeling is opgenomen dat windturbines moeten voldoen aan de NEN-EN-IEC 61400 normen. Turbines die voldoen aan deze eisen, zijn ontworpen voor een levensduur van ten minste 20 jaar. Het ontwerp van de veiligheidssystemen is zodanig dat de turbine onder alle weercondities veilig in werking kan zijn. Ook bij storingen aan de turbine zelf zorgen de veiligheidssystemen ervoor dat de turbine tot stilstand komt.

Er vindt een periodieke controle van de werking van de veiligheidssystemen plaats. Het voldoen aan de normen kan met een certificaat worden aangetoond. Het certificaat moet wel zijn afgegeven door een certificeringsinstantie die daar een accreditatie voor heeft. De ODMH controleert of de juiste certificaten zijn afgegeven. De windturbines aan het Spookverlaat beschikken over de juiste certificaten.

- **Zou het wenselijk zijn om alsnog maatregelen te treffen, aangezien de Raad en het College met grote meerderheid voor zonne-energie en kleine windturbines hebben gekozen? Denk hierbij bijvoorbeeld aan het (op termijn) verwijderen van deze 4 windturbines.**

Er wordt voldaan aan alle wettelijke verplichtingen wat betreft vergunning, toezicht en handhaving en reguliere veiligheidscontroles. Ook is de aansprakelijkheid en verzekering daarvoor conform geldende regels geborgd. Wij zien daarom geen noodzaak om deze windturbines op termijn door de eigenaar te laten verwijderen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

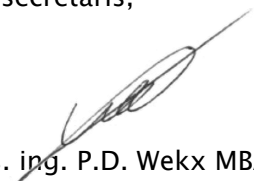
Zaaknummer
3064406

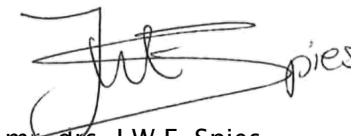
Datum
21 februari 2023

Blad
5 van 5

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. ing. P.D. Wekx MBA

mr. drs. J.W.E. Spies